

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad, f 12 -
Franco per post, s 14 -

(Verschijnende driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag)

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIEN.

15 cent. de regel
behalve 35 cent. de regel.Wat kwam knaagt Nederlands
hartbaar af?

MEDEGEDEELD.

(Vervolg van Nummer 25.)

En hoe nu snoerde de partij de Protestanten aan hare zijde, en maakte zoodoende van hen een werktuig ten verderve? -- Dat ging door loutere verschalking. -- Even als men voor den opstand geheel protestantsch Nederland tegen België had gedagvaard, dat, zeide men, ten onder moest, -- en zoo zoude dan eenen ieder, die nog geen post had, in dat overheerde gewest, een fraai bestaan te beurt vallen; even zoo blies men bij den opstand N.-Nederland vol haat tegen die oproerlingen. Dagbladen, blaauwboekjes, kansels schaterden van opwekkingskreten tegen den muiter. De aangejaagde protestant meende het oproer in een dag of ettelijk den kop in te trappen -- maar de uitkomst mislukte -- hij zag zich bedrogen. -- Doch weldra wist de partij de gemoederen weder naar Londen af te wenden. De protestant werd gepaaid met de hoop, die daartoe onder in de doos van Pandora was blijven zitten. De partij schreeuwde: volharding! -- en de protestant gilte na: volharding! -- en -- hij zag zich bedrogen. -- Dan wat nu? Een ander middel! -- De partij verwekte haat en afschuw tegen de groote Mogendheden, die ons heilig regt vertrapt hadden, eerbied en bewondering jegens den grijzen Willem, den Salomon van het Noorden, en de Protestant haatte en bewonderde, en offerde in die staatkundige hartstogten meer penningen, dan hij zelf wist en zijn gezin gedoogde. -- En -- hij zag zich wederom bedrogen. --

Maar de vrede verschijnt! zal nu het bedrog ophouden? Geenszins. Hoort, hoe het al verder toegaat. Redenen, om driften naar buiten op te winden, of van daar heil te wachten, bestaan niet meer. Wat nu? Ja, nu waren vele denkende en doorziende Protestanten van de partij afgevallen; maar men zal ten minste het getrouwe overschot vaster aan zich binden. Men zal dan maar partijschap gaan verwekken tusschen eigen burgers, die naast elkander tegen de afvalligen gestreden hadden. Wel nu de grondwet moet veranderd worden. Hier zet de partij de krachtigste springseder, die van Godsdiensthaat, in beweging; zij schept

nieuwe droomerijen uit den tijd der vaderen, mekt den mensch zoo wat onaardige complimenten, en wil den regerenden vorst, en allen, die hem zullen volgen, aan de Godsdienst harer keuze binden. En -- eenige Protestanten gaan alweer mede aan het sleeptouw. Eenigen werden dan verschalkt, maar de vrijgevege verlichting der meesten ontkwam hier het onstaatkundig bedrog. -- Dan de wijze Willem wil gaan huwen, en wel met eene Katholieke Belgijn! Hemel! welke ramp? spoedig dagblad -- en pamphletschrijvers voor uwe lessenaars, predikanten op uwe preekstoelen, en razen tegen het gruwzaam opzet! Wat doet de protestantsche massa? Zij raast alweer mede en vergeet, dat er weinig aan gelegen is, hoe eene Koningin bidt; maar oneindig veel, hoe een Koning zijn land bestuurt. -- onderwijs -- en concordants-kwestie! Nieuwe stof voor schrijven en preken. Vrijheid van onderwijs! Neen, dat kan niet! dat ware, zegt de partij ter getuigenis van eigen zwakheid, het onderwijs den Roomsehen in de hand werken, en menig Protestant zegt dit na, zonder te bedenken, dat hij zoodoende toegeeft, dat zijne eigene kinderen aan een onverschillig, anti-christelijk onderrigt blijven overgelaten, en een regt van zich wegwerpt, door de natuur zelve aangeboden. -- Een Concordaat? Nog al minder! Roomsche Bisschoppen? Ja, daarvan maakte de partij een spookbeeld, dat zich overal uitstelde, om te verschrikken, en inderdaad vele Protestanten verschrokken wederom, en dachten niet na, dat een mijter en staf, waarmee zich de Bisschop in eene Roomsche Kerk opsluit, op zich zelf zoo onschadelijke, en voor den Protestant, zoo onverschillige dingen zijn, en dat Rome's invloed, zoo men dien al duchten moet, bij een Concordaat zelfs zou verminderen. Neen, welmeeneude Protestanten, en ik verheug mij U in groote menigte in mijn Vaderland aan te treffen, al deze middeltjes zijn slechts tooverstokjes in de hand der aanzienlijke, rijke partij, waarmee zij u ten haren voordeele begoochelt. Zij wekt u op tot staatkundige hartstogten, en trekt u af van het beschouwen der handelwijze uwer regeerders; zij stopt u vol vooroordeelen tegen uwe Katholieke broeders, en terwijl ze uwen vrede stoort, vischt zij in troebel water; zij hitst u aan tot godsdiensttwisten, en doet u - uwe stoffelijke

zaken vergeten. Wat anders bedoelt ook de onlangs opgerigte "Kerkode", waarin dweeplust met lozen en laster om den palarding? Zouden sommigen van u zich nogmaals laten verschalken, en hun gezond verstand ten onder geven aan de daarin opgedichte sprookjes? Zoudt ge niet inzien, hoe onedel, laag, anti-evangelisch het is van dat vijftiental uwer leeraars, die eigen godsdienstbeginselen offeren, en als in éene smeltkroes zamengieten, om de overtuiging van bijna de halve natie aan te randen en te grieven? Maken zij zelfs geen schandig misbruik van hunne stelling tegenover u, wanneer zij zeggen, dat zij de hoofden van al de protestantsche afdeelingen zijn, en gevolgelijk u naast zich zelve daar als beginselloozen wegzetten? Wat betekent dat radeloos schermen over den Paus, die met ons hof in de beste verstandhouding is, met wien Pruisen broederlijk onderhandelt, Rusland presentenwisselt? -- Over de Katholieke Geestelijken, die stille onderdanen, zedige burgers, en groote bevorderaars van 's lands zedelijke belangen zijn? -- Over de Jesuiten? Dit woord is hier te lande haast onzin. Een twintigtal Priesters, die men wellicht zoo zoude kunnen noemen, leeft hier verspreid, verborgen, bekend slechts aan weinigen, die hunne deugden hoogschatten, onbekend aan de overigen en aan de wereld. -- Neen, wij allen Nederlanders, die de godsdienstigheid zoo gaarne onder de hoofdtrekken van ons karakter noemen, die den ligtzinnigen godsdienstwaard in andere volken durven hekelen; wij moeten dan ook in het godsdienstige de taal voeren, door eene echt-christelijke liefde geteekend. Zoo degenen, die zich leeraars en zelfs de hoofden der godsdienst noemen, zich als verscheurende wolven op het veld der godsdienst vertoonen, wat zal dan eindelijk het volk zeggen? Wat zal de vreemdeling zeggen, die toch zoo gaarne den Hollander een godsdienstigen haarkloover noemt? Waar is de waarheid dan in het gebied der Grijzen en is de Heer in de beroering? Wat moeten dan verzaken aan het Evangelie vinden Kerkode, en deszelfs verkondigers, om hunnen boezen arbeid beschaamen. -- En welke burgerlijke pligten rusten op ons? Voorzeker het bestendig en krachtig aandringen, dat de grondwet volledig worde uitgevoerd, en de oorzaken verwijderd wor-

den die deze uitvoering in den weg staan. En hier ~~staan wij~~ natuurlijk op die *aristocratisch-oligarchische partij*, wier willekeur ons nog altijd overheert en die, nu harer schreeuwend onrechtvaardige staatkunde, de steun der verlichte Protestanten geheel begint te ontvallen, de godsdienst tot knout bezigt om te slaan, en door raaskallend dweepen de protestantsche massa in het harnas zoekt te jagen tegen hunne Katholieke broederen. En hier denkt zeker de lezer onwillekeurig met mij aan eenige struikelblokken, die nog immer den goeden gang van ons Ministerie belemmeren. Het zij ons niet genoeg aan zekere lieden te zeggen: de openbare opinie heeft u gevonnisd; de eeuwige bladzijden der geschiedenis zullen dat vonnis staven. -- Wat toch zouden wij daaraan hebben? Ja dit zal tot onze eigene schande gedijen, indien wij, terwijl wij kunnen, geen genesmiddel zoeken tegen de kwalen, waaraan wij al te lang gewillig lijden, doch dezelve als eene erfziekte aan onze kinderen en neven nalaten. Zoude in dit geval de nazaat, terwijl hij onze regeerders zoude vloeken, niet tovens onze lafheid schelden en uitkrijten, en in verachtende verwondering zeggen: hoe hebben zij zich toch aan den rand des verderfs laten sleuren, onder eene constitutie, door de overheersching van die weinigen? -- Wij mogen er dan niet meer aan twifelen: onze eerste plicht is, aan te houden, op dat die personen uit de regering verdreven worden, met welke het land niet gelukkig zijn kan. Wij moeten de partij ontbinden, die ons tyranniseert, niet fanatiek, maar echt-godsdienstig; niet slaafsch onderworpen, maar zelfstandig -- constitutioneel denken en handelen. Dan kan niet alles, maar veel hersteld worden; dan, wanneer wij de grondwet eene waarheid zullen doen zijn, zijn opbeuring van morele en phizieke belangen, langzame herstelling van financiewezen, vermindering van staatslasten, tamelijk genot eener wijze vrijheid, vrede, broederlijkheid, nationale kracht niet onmogelijk.

J.

TURKIJE.

— KONSTANTINOPEL 27 Januarij. Wel onder- rigte personen verzekeren, dat sir Stafford Canning bij zijn vertoef te Athene, de Turksch-Grieksche zaken op de volgende wijze geschikt heeft:

Aan de verschillende eischen van de Porte, die van minder belang zijn, zou Griekenland beloofd hebben, eene zoo spoedig mogelijke voldoening te geven.

Wat het handelstraactaat aangaat, de Heer Mavrocordato zou eene onbepaalde magt ontvangen om een nieuw traactaat te sluiten.

Griekenland zou aan de Porte eene schadevergoeding van een miljoen drachmen toestaan, voor de guel- ren, welke deze laatste op Grieksch grondgebied bezit. Maar de financiële toestand van Griekenland echter niet toeliet om dadelijk deze som te betalen, zou sir Stafford Canning tot schadevergoeding daarvan aan de verhevene Porte 31,000 ponden sterling hebben aangeboden, welke hij nog aan Engeland voor onkosten der Syrische veldtocht schuldig is. Engeland had voor deze veldtocht eene schadevergoeding van 60,000 ponden sterling gevraagd, waarop reeds 19,000 was betaald geworden.

Heden morgen hebben H.H. E.E. de Baron de Beltr, mi- nister plenipotentiaris van België, en M. de Lathier, ambas- sadeur van Perzië, de ratificatiën van een handelstraactaat uitgewisseld, betwëk onlangs tusschen de beide hoven is gesloten. Men verzekert, dat dit traactaat aan België Balleuogemeen veel voordel zal aanbrengen.

VEREENIGDE STATEN.

In het Congres is door den voormaligen president, den Heer Adams, op den 21 Januarij eene petitie in- gediend van 47 burgers van de *Massachusetts* verzoekende, dat onrechtelijke maatregelen bestraft worden, om de *bevestiging* der Staten minnelijker wijze te ontbinden, dewijl de voordeelen dier *ver- eeniging* niet door alle *Staten* geseeld worden.

Deze petitie heeft aanleiding tot hevige discussien gegeven. Een lid van het Congres heeft een voorstel gedaan, om het gedrag van den Heer Adams als be- rispelijk te censureren. Denklijk zal dit voorstel wor- den aangenomen; maar slechts met eene geringe meer- derheid van 15 tot 18 stemmen.

Het blijkt uit deze woordenwisselingen, dat de tegen- strijders der *vereeniging* zelfs in het Congres zoo grooten aanhang vinden, dat de toekomst der *vereeniging* allerbedenklijkst wordt. Nog nooit was dit vraagpunt behandeld geworden; en nu, den eersten keer dat het ter sprake komt, zullen de verdedigers der *vereeniging* slechts eene geringe meerderheid verzamelen, terwijl zelf velen onder *dezen* openlijk verklaren, dat dezelve bezwaarlijk, en voor een gedeelte van het land on- rechtvaardig is!

— Mgr. Flagel gaat zijnen Bisschoppelijken Zetel van Bardstown naar Louisville overbrengen.

INDIE.

Een brief uit Hydrabad van 20 December vermeldt, dat er te Madras een capucynen monnik gevonden wordt, die bij vele talenten, en eene opmerkswaardige wel- sprekendheid, eene zeer doorkaede karakterkennis der inwoners paart. Deze Hellige priester heeft een aanmer- kelijk getal bekeerlingen bewerkt. Hij predikt in de landtaal, en zijne parochie bestaat reeds uit tien duizend nieuw-bekeerden. Een inlandsch priester, lieveling van den Koning der Birmannen, heeft zich onlangs be- keerd. Het moet een man zijn van vele talenten, wiens uitmuntende hoedanigheden geroemd worden. De oudste zoon des Konings is hun een bezoek gaan brengen in het huis der Katholieke missionarissen, aan dewelke hij uit naam zijns vaders ten bewijze zijner toeguegenheid, geschenken heeft aangeboden.

ZWITSERLAND.

Men schrijft uit Genève, den 16 Februarij:

Bij onze staatkundige oneenigheden, die sedert drie maanden reeds tot den hoogsten trap van geestdrift ge- komen is, hebben zich onlangs godsdienstige scheurin- gen gevoegd, die van eenen zeer ernstigen aard schijn- nen te worden. De protestantsche bevolking verontrust zich, het zij billijk of niet, over hetgeen zij de over- weldigingen van het katholicismus in het kanton Ge- neve noemt. Zij eischt waarborgen, die de nieuwe constitueerende vergadering toestaat, en die gelijk zijn aan die, welke het vereenigings traactaat aan de algemeene Ka- tholieken verzekert, die onder Savoije behooren en die zich zelfs mistrekken tot die van Frankrijk. De con- stitueerende vergadering heeft reeds eene petitie hier- omtrent ontvangen, die handteekeningen van vele voor- name personen bevat. Deze nieuwe gebeurtenis zou de staatkundige kwestie wel kunnen doen vergeten, of ten minste wel zoodanig voor de godsdienstige kwestie doen wijken, dat de wederzijdsche positie der partijen, hierdoor geheel en al in korten tijd veranderd wordt. Deze za nenloop van onheilen, die vooruitziende man- nen reeds van het begin der revolutie af aan, voorzegd hadden, ontstelt onze radicale partij, daar hierdoor de strijd van zoodanigen aard wordt, dat zij niets meer dan eene ondergeschikte rol kan spelen. Zij voorzagen niet, toen zij den strijd aanvingen, dat een enkel staatkundige opstand korten tijd daarna een godsdienst- oorlog ten gevolge zou hebben, die zonder voordeel voor hen noch zegepraal hunner leer zou afloopen. —

— Het gouvernement van Lucerne heeft krachtdadig tegen den verkoop der kloostergoederen van Mari en Wellingen geprotesteerd. Een Zwitsersch dagblad meldt, dat de gouvernementen van Friburg en Zug dit ook, doch met meer gematigdheid gedaan hebben.

ENGELAND.

De bekeringen tot het Katholijk geloof aan de Uni- versiteit gaan steeds voort. De Heer Grant, *commoner* van het collegie van den Heiligen Joannes, heeft het voorbeeld van den Eerwaarden Heer Sibthorp gevolgd, en men meldt, dat een groot getal jonge professoren en kweekelingen der Universiteit zich voorbereiden, om achtereenvolgend in den Schot der Roomsch-Katholieke kerk terug te keeren. (Globe.)

IERLAND.

— Elf religieusen van het klooster van Lore- Dublin hebben zich voor Calcutta ingescheept, om een huis van hare orde op te richten. De sijneking van Mgr. Carraw, Vicaris Apostoliek van Calcutta, de aannemingen van Mgr. den Aartsbischop van Dublin hebben de Hellige Maagden hiertoe doen besluiten.

SPANJE.

Wij verneemen uit onze correspondentie van Mani- dat in deze ver van ons verwijderdelandstreken ernstige gebeurtenissen hebben plaats gehad. Het schijnt op eene der sterkten van onze Philippijnische eiland zich een Indiaan heeft vertoond; deze man zeide, e zoon des Hemels te zijn, en maakte bekend, dat eene inlandsche prinses zou huwen, waardoor het he- gelukte eenig volk aan zijne zijde te scharen, die deze vrienden geholpen heeft hij aan de niet zeer ster- krachten der Spanjaarden, weerstand geboden, die weinig in getal gezonden waren, om hem aan zich onderwerpen. De officier, die deze troepen commandeerde, heeft zich genoodzaakt gezien om het door de oproerigen versterkte punt niet geweld aan te vallen, na alvorens alle middelen in het werk gesteld te heb- ben om ongelukken te vermijden. De troepen kregen de overhand; eenige opstandelingen werden gedood. Het opperhoofd benevens eenige andere muiters zijn ge- vangen genomen. De wanorde is gestild. Men verze- kert dat ons gouvernement een omstandig verhaal ne- pens deze zaak heeft ontvangen.

(Correspondent.)

— De tijdingen uit Madrid van den 17 bevatten het volgende:

De debatten over het wetsontwerp waren niet geein- digd; de gerochten van eenige ministerieele verbetering kregen eenige zekerheid; een zeker getal gedeputeerden waten voornemens in het algemeen te beraadslagen over de kwestie wat het beste zou zijn, dat de verandering onmiddelijk of later plaats had. Terwijl deze gedeput- teerden bezig waren om dit vraagstuk te beslissen en de lijsten voor de ministerieele kandidaten in gereed- heid te brengen, werd de intendant der Provincie, de Heer Belsa bij den regent ontboden, en men verspreidde het gerucht dat de portefeuille van financien hem zou zijn aangeboden.

— De *Gazette de Madrid* van den 15 Februarij deelt eene instructie van den Heer Alonzo aan de Pre- laten der diocesis mede, hen aanzoekende om in medewerking der staatkundige opperhoofden der Pro- vincien de godsdienstige broederschappen aan te wijzen, welke moeten vernietigd worden. Men wil geene dezer broederschappen behouden, dan die welke zich met de Capucine schikkingen kunnen verstaan.

El Castelano maakt omtrent dit onderwerp de volgende opmerkingen: Deze Minister, niet te vreden met de godsdienstige broederschappen van hunne gou- deren beroofd te zien, zou dezelve nog daarenboven willen vernietigen; zij schijnen hem te hinderen. De Minister van Eeredienst en Justitie ontstelt, indien hij aan de godsdienst en geestelijkheid denkt: intrekking der jaarwedde van de geestelijkheid, vernietiging der Parochien, opschortingen der betrekkingen met den H. Stoel, afschaffing der broederschappen; in der daad er blijft niet veel meer over om tot den laatste stap te komen, die zoo zeer door de vijanden onzer godsdienst en onzer vrijheid verlangd wordt; te weten: de vernietiging der Katholieke Kerk in Spanje.

— LISABON 16 Februarij. Een Spaansch dagblad, *El Correo Nacional*, maakt de volgende Statistiek der partijen in Portugal; na de achtereenvolgend ver- smoorde partijen van don Miguel en don Pedro, slechts voor memorie opgenoemd te hebben voegt genoemd blad hierbij. Er is geweest, en er is nog in Portugal, eene Chartistische partij die uit twee van elkander on- derscheidene klassen bestaat; vooreerst, de grooten van Portugal, die krachtens het charter het pairschap er- felijk beschouwden, en zich thans met smart buiten die zetels gesloten zien. Vervolgens; de militairen der school van don Pedro, de makers zijner fortuin, een groot gedeelte van het Portugeesche leger dat de overlevering van dit Roemrijk tijperk bewaart en zich niet aan de almacht der Advokaten wil onderwerpen. Oporto is de sterkte dezer partij; het Engelsch Eskader is hare reserve.

Nog is er de constitutionele partij van September die welke de revolutie van 1835 en de constitutie van 1838 bewerkt heeft, die welke het laatste gouverne- ment beheerschte. Deze partij steunt op de Chartisten

tegen de revolutie, en op de revolutie tegen de Charlisten. Deze partij houdt niets van de Engelschen; zij duldt hen; en bestaat om zoo te zeggen maar alleen in Lissabon. Aan haar hoofd staan de advokaten en eenige ijverzuchtige militairen welke de marschallen van het Portugesche leger benijden.

Eindelijk is er de partij der radikalen, de democratische partij, de partij die tegen de Engelschen is, de partij der geheime bijeenkomsten, die eene oproerige strekking hebben, en die de stoutmoedigste en woeligste van alle is. Zij is met de spaansche democraten verbonden en zou zelfs de zelfstandigheid van het land opofferen. Zij is niet talrijk, maar rekent op de massa's die zich meestentijd bij de stoutsten aanstuiten. Zie daar eenige bijzonderheden, welke wij onze lezers meenen te moeten mededeelen om hen in staat te stellen de gebeurtenissen van Portugal te beoordeelen.

— Wij hebben niet zonder verwondering gezien, dat de Koninklijke wapenen, van een openbaar gebouw, in de Prado zijn weggenomen en vervangen door een wapenschild, voerende eene hertogelijke kroon met een zwaard en eene lauriertak met dit opschrift: *algemeene kazerne der garde van den regent*.

Alzoo rigt men niet alleen eene bijzondere wacht op voor den regent, in weerwil der herhaalde waarschuwingen van de drukpers, maar men kent deze garde nog eene bijzondere kazerne toe.

Zou het gouvernement zich verblinden met te gelooven dat de openbare opinie zal toestaan, dat de regent eene garde hebbe en de Koningin niet? Dat het wel wete, dat men den regent geene wacht kan geven zonder dat zulks bij eene wet worde toegestaan.

(Correspondent.)

— Wij lezen in het Spaansch Dagblad, *el Correo Nacional*:

» De eerste constitutionele Alcade van Herrera, eene landloopster willende noodzaken om hem de schuilplaats van haren zoon aan te wijzen, die de conscriptie ontvlugt was, deed deze ongelukkige naar het kerkhof brengen. Daar plaatste men het slagoffer, te midden der overblijfsels van doodskisten, die doodshoofden en andere gebeenten bevatteden, en men deed haar boeien aan de handen en voeten ten einde haar te noodzaken in deze noodlottige houding te blijven. Men liet haar den geheelen dag en een gedeelte van den nacht in dezen toestand, terwijl zij akelige schreeuwen aanhief. De uitwerking dezer afschuwelijke daad heeft den dood van deze ongelukkige vrouw ten gevolge gehad.

FRANKRIJK.

PARIS 24 Februarij. Men verzekert thans dat de ambassadeur Lehon, voorstellen aan de schuldeischers van zijnen broeder heeft gedaan. Zelfs zou men de som bepaald hebben. Wij verwachten van dit gerucht echter nadere bevestiging. Het is evenwel zeker, dat het heerlijke hotel van den ambassadeur Lehon zal verkocht worden.

(La France)

— Ziehier het verloop der beweegredenen tot een wetsontwerp, inhoudende verzoek tot een buitengewoon crediet voor de uitgaven der geheime politie, door de minister van Binnenlandsche zaken aan de kamer der gedeputeerden voorgesteld:

Mijne Heeren,

Op bevel des Konings, vragen wij u een buitengewoon crediet, hetwelk de behoeften der geheime politie ieder jaar zoo zeer vereischen.

Sedert lang zijn de fondsen der politie in twee gedeelten afgedaald, het eene is op het budget gebracht onder de gewone uitgaven van den Staat, en haarblijkelijk onvoldoende; het andere maakt het voorwerp eener bijzondere wet in het verzoek tot een buitengewoon crediet uit. Het toegestane budget voor 1842 bevat slechts het gewone crediet.

Wij zijn dus genoodzaakt, volgens het gebruik, om u een buitengewoon crediet te verzoeken.

Wanneer de staatkundige kwestien niet zijn opgehelderd, of als er twijfel omtrent de opinie der meerderheid van de kamer bestaat, verschaft de wet der geheime fondsen aan het ministerie de gelegenheid deze kwestien te bediscussieeren en de meerderheid te staven. Thans is de staat van zaken zoo niet. Alle groote kwestien van binnen en buitenlandsche staatkunde zijn onderzocht en opgelost geworden.

Wij weten dat de stemming der geheime fondsen altijd eene stemming van vertrouwen is, en wij zijn er verre van af, aan haar dit karakter te willen ontnemen.

Maar na de debatten, die gedurende de twee eerste maanden der zitting geduurd hebben, zoekt het kabinet, dat gereed is, in alle discussien te treden,

geenen nieuwen strijd tot nadeel van de belangen des lands te veroorzaken; het verzoek dat men u doet steunt op de behoeften ten dienste en in het belang van den staat.

Wij vragen u even als in het afgelopen jaar eene som van een millioen.

Ik behoeft u de gebeurtenissen niet te herinneren, die Frankrijk sedert uwe laatste zitting beroerd en ontrust hebben. Nooit heeft zich de inrigting der geheime genootschappen met zooveel onheil geopenbaard. Zij hebben hare schuldige handelwijzen door geheel het land verspreid: zij hebben zich van alle voorwandsels bediend en ernstige ongelukken ten gevolge gehad. Deze woeste en misdadige proefnemingen zullen wel altijd zonder kracht blijven, maar slechts op eene voorwaarde; namelijk wanneer zij met naauwkeurigheid bewaakt en met standvastigheid bestreden worden.

De minste toelating in hunne magt, zou spoedig de stoutmoedigheid dezer vijanden der maatschappelijke orde aanwakken; zij zoeken onophoudelijk naar eene goede gelegenheid, en zijn ieder oogenblik gereed om daarvan gebruik te maken.

En, niet alleen vallen zij het gouvernement aan, maar de maatschappij, de eigendommen, al hetgeen men moest eerbiedigen en heiligen, is als de constitutioneele monarchie zelve, in hunne plannen begrepen.

Zulke zaken kunnen, naar onze meening, de noodzakelijkheid niet in twijfel trekken van een crediet, dat deszelfs goede uitwerkselen van vorige jaren kan aantoonen, en nauwelijks in staat is om in de dringendste behoeften der geheime politie te voorzien.

De stemming, die wij van uwe wakkere vaderlands-liefde vragen, mijne heeren, is een stemming zoowel uit noodzakelijkheid als vertrouwen. Gij hebt ons regt gegeven om op uw vertrouwen te rekenen, en gij allen zijt van deszelfs noodzakelijkheid overtuigd.

Wij lezen in de *Gazette du Berry*, van den 19 Februarij: » De Heer de Tinan, adjudant van den Maarschalk Soult, bevindt zich sedert acht dagen te Bourges. Men weet tot heden toe nog niets betrekkelijk zijn bezoek bij den Koning van Spanje.

Deze zaak verdient des te meer opmerking, daar, volgens de geruchten die algemeen in politieke kringen verspreid zijn, het Christino-Charlistisch verbond en het huwelijk tusschen Isabella en den Prins van Asturien bijna tusschen Bourges en Parijs zou zijn tot stand gekomen.

(Constitutionnel.)

— Men leest in den *Moniteur Parisien*:

Enige Dagbladen hebben bekend gemaakt, dat Cabrera zich te Parijs bevindt. Wij vermeen te mogen verzekeren, dat de gewezen Charlistische generaal zich niet in de hoofdstad bevindt.

Voorzegging der Fransche weerkundigen:

— Volgens de berekeningen der weerkundigen, zou de betrekkelijke stand van zon en maan, aan welke doorgaans grooten invloed op eb en vloed wordt toegekend, den 28 Februarij vooral bij hevigen westewind, een ongemeen hoogen waterstand ten gevolge kunnen hebben, zoo dat het noodig geacht wordt in de zeehavens der westelijke departementen alle mogelijke voorzorgen te nemen.!!!

NEDERLAND.

Bij besluit van Z. M. van 23 Februarij is de Commissie benoemd, gevorderd tot het onderzoeken der algemeene rekening over de Koloniale remises; te weten:

Baron H. Merkus de Kock, Jonkheer Mr. H. M. A. J. van Asch van Wijck, leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; Mr. T. S. Tromp, Mr. J. G. van Nes, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; Mr. A. J. Borret, Jonkheer W. G. van de Poll, leden van den Raad van State; en J. P. van Mansvelt, G. S. G. Baron van Fridagh, leden van de Algemeene Rekenkamer. De commissie zal als secretaris worden bijgeslaan, door den heer B. J. Elias, secretaris-generaal *ad interim*, bij het ministerie van Kolonien.

— Verleden Donderdag heeft de Tweede Kamer eene openbare Zitting gehouden. In dezelve is de heer den Tex, nieuw verkozen lid van N.-Holland, na eene weinig belangrijke discussie over het al of niet stemmen des gouverneurs, hienengeleid. Verder is er verslag gedaan van een aantal verzoekschriften, waarna de Kamer tot nader order verdaagd is.

— Ofschoon het gerucht der afstreding van Z. Exc. den Minister van Justitie op nieuw, en zelfs in buitenlandsche dagbladen verspreid en zijn vermoedelijke opvolger dezer dagen reeds vrij algemeen genoemd is, blijven doorgaans wel onderrigte personen echter volhouden, dat daaraan voor het tegenwoordige geen geloof moet worden gehecht.

DE HEER VAN MAANEN

Conflicten-Wet.

III.

1. *Het collegie, door de concept-wet georganiseerd, biedt niet meerdere, maar mindere waarborgen, dan de Hooge Raad, en mist, door de wijze zijner zamenstelling, de eerste en meest onontbeerlijke voorwaarde van zelfstandigheid en onafhankelijkheid.*

Alreeds is de Hooge Raad der Nederlanden omgeven van het vertrouwen en de achting der burgeren. Een driejarig bestaan was daarvoor toereikend groot en gewichtig zijn de diensten, door dit regtscollegie aan de Justitie, en daardoor aan de maatschappij bewezen. Mogen niet alle gewijsden op eene onverdeelde goedkeuring bogen; mogen sommige uitspraken met de begrippen van anderen in strijd zijn; moge de Hooge Raad zelve zijne beschouwing van sommige regtspunten later meermalen hebben gewijzigd; hierin is niets, dan een overbodig bewijs, dat nergens menschen deel de onfeilbaarheid is — niets dat de achtbaarheid van het collegie zoude krenken of het regtmatig vertrouwen schokken. Onder de collegien in den lande is de Hooge Raad der Nederlanden voorzeker de krachtigste: wij bedoelen niet die kracht, welke de bekrompenheid alleen in willekeur en overschrijding der wettige grenzen zoekt, maar de zedelijke kracht, het gevolg van regelmatige en zelfstandige werking binnen den kring der wettige attributen. Men mag voor het algemeen heil vertrouwen, dat nimmer die zedelijke kracht het eerste regts-collegie zal begeven: er is geen hechter grondslag der maatschappelijke orde, dan het geloof van het volk aan de goede bedeeeling van het regt.

De hooge Raad heeft dan ook in de wijze zijner zamenstelling groote waarborgen van onafhankelijkheid en zelfstandigheid. In de eerste plaats bezitten zijne leden den waarborg, zonder welchen de regterlijke onafhankelijkheid niet denkbaar is, dat de voortduur hunner ambtswaardigheid niet aan den wil van een hooger gezag hangt. Hunne benoeming is geene tijdelijke commissie, geene opdracht tot wederopzeggen, geene aanstelling gedurende welbehagen. De Nederlandsche wetgever heeft dit beginsel in de zamenstelling der regterlijke magt allerwege gehuldigd en waar, (te) nadeele der kantonregten, eene uitzondering bestaat, is aan die afwijking de bijval van bevoegde beoordeelaars niet te beurt gevallen.

Ook daarin op zich zelf is geen geringe waarborg gelegen, dat het collegie, aan het hoofd der regterlijke hiërarchie geplaatst, voor zijne leden nauwelijks den weg geopend ziet van bevordering of hoogere onderscheiding.

Geen mindere waarborg bestaat hier in de wijze van benoeming. Niet onbepakt is de Kroon in hare keuze; ook 's Volks vertegenwoordigers werken tot de benoeming mede. In het algemeen moge dit stelsel niet op onvoorwaardelijke goedkeuring aanspraak maken, of alleen in verband tot de tegenwoordige gesteldheid worden noodig gekeurd; in materie van *conflicten*, waar de verantwoordelijke raadslieden der Kroon zich eene regtsmagt willen aanmatigen, is geene voorzorg overbodig.

Zoudanig dan is de *organisatie* van den Hoogen Raad, en men zou moeten wanhopen aan menschenlijke ijstellingen, indien zulk een regts-collegie niet beantwoordde aan gematigde verwachtingen, en niet eenen weldadigen luister verspreide over de regterlijke magt in Nederland.

Het is de plicht en het belang tevens der Regering den luister te verhoogen, waar zij vermogt. Het is haar plicht, het vertrouwen, waar zij kan, te verserken. Het zoude eene even heillooze als verwerpelijke politiek zijn, de zedelijke kracht te ondermijnen van den Hoogen Raad, en daardoor van de regterlijke magt in het algemeen. En ook uit dit gezigtspunt zoude het een bedroevend schouwspel zijn, hetwelk de heer van Maanen ons geven wil, wanneer de *last* van den *Gouverneur* eener provincie het stilzwijgen zoude kunnen opleggen aan de regtssoefening van den *Hoogen Raad*.

Er is niet eene enkele reden denkbaar, waarom de Regering den Hoogen Raad zoude vreezen; men vindt noch in zijne *organisatie* enige bestinddelen van overheersching, noch in zijne *precedenten* eenige overheersing tot inbreuk op een vreemd gebied. De heer van Maanen moge sommige zijner besluiten als onwettig hebben zien ter zijde stellen; maar dit is voor niemand eene rede van wantrouwen — tegen den Hoogen Raad der Nederlanden.

Zoo gij echter den Hoogen Raad wilt beperken; zoo gij aan denzelfden het oordeel wilt ontnemen over de grenzen van zijnen wettigen werkkring, zoo gij den zelfden wilt onderwerpen aan eene hoogere controle geef ons dan een regts-collegie het welk ook den burger geene mindere waarborgen aanbiedt, dan het achtbaar lichaam, hetwelk gij wilt uitsluiten.

Vergelijken wij met den Hoogen Raad den Raad van Conflicten. Wie zal darven beweren, dat dezelve een meerder of gelijk vertrouwen, hooger en gelijken eerbied zal inboezemen? Wij willen er niet van spreken, dat een collegie opgericht tot kennisneming van eene bepaalde klasse van zaken alreeds uit den aard, geringe kans heeft om eene groote mate van vertrouwen te verwerven. Het is hier de plaats niet van het gehooft te gewagen, hetwelk de beraadslagingen en de handelingen van den Conflicten-Raad zal omringen. Maar het was het doel, het blijkbaar doel van den steller, om hier het gewaand belang der Regering tegen of tegenover de justitie te beveiligen, volstrekt niet, om den burger door nieuwe waarborgen gerust te stellen.

Tot dat einde kiest de Regering hare regters, hier waar zij minder dan ooit moest kiezen. Zoo regters ad hoc gekozen slechts weinig vertrouwen kunnen inboezemen, is dit bovenal waar, wanneer de keuze door eene der belanghebbende partijen geschiedt.

Het is waar, de helft der regters bestaat uit raadsheeren in den Hoogen Raad, maar ook zij zijn uit dit lichaam gekozen door de Regering, en al wierden op die wijze alle de leden van den Conflicten-Raad uit dit regts-collegie gekozen, zoude die wijze van benoeming ad hoc alle vertrouwen vernietigen.

Daarenboven, indien in den regel de *chambres mixtes* uit den aard zwak zijn, hoe veel meer is dit hier het geval waar de Conflicten-Raad uit de meest ongelijkslachtige deelen in gelijken getale zamengesteld is? Zoo de leden aan den wederzijdschen oorsprong getrouw blijven, en de persoonlijke onafhankelijkheid niet geheel verloren gaat, moet telkens een *partage* ontstaan, en de voorzitter alleen de beslissende stem uitbrengen. De politiek moge dergelijke combinatiën aanbevelen, maar de bevordering van het regt kan er nimmer uit voortvloeijen. Indien men volstrekt zulk een zamengesteld lichaam verlangde, en niet vreesde voor de vereeniging van uiteenloopende bestanddeelen, waarom dan niet liever eene *chambre tri-partie* ingesteld, en als derde bestanddeel drie leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal bijgevoegd, niet door den Koning gekozen, maar door de Kamer zelve benoemd?

Doch een bloot *adviserend* collegie is krachteloos. Hier beslist de Minister die het Conflict heeft opgeworpen, in het uiteinde zelve. Dat de Koning zoude beslissen, is eene *fictie*, en kan nimmer iets zijn dan eene *fictie*. Zal het besluit, hetwelk de bekrachtiging van het advies verleent of weigert, *gecontrasigneerd* zijn of niet? Zoo ja, dan is de Minister verantwoordelijk, de beslissing de zijne; zoo niet, is er, in eene aangelegenheid van het hoogste belang, een besluit, waarvoor niemand verantwoordelijk is. Want de verantwoordelijkheid der Ministers is nu eenmaal een artikel van ons Staatsregt, en de Heer van Maanen, de kampvechter der ministeriële onverantwoordelijkheid, heeft zich zelve getroost om de nieuwe leer te huldigen. Maar dan ook behoort hij ons niet hier met zijne *fictiën* en thans verouderde stellingen op nieuw in een doolhof van verwarring rond te leiden. De Minister werpt het conflict op, de Minister kiest de conflict-raden, de Minister weigert of verleent de bekrachtiging aan hunne uitspraak.

En de Conflict-raden! Verlangt gij den maatstaf van hunne onafhankelijkheid? Het is de Regering wederom, van welker welbehagen de voortduur hunner ambtsbetrekking afhankelijk is. Zij worden aangesteld *durante bene placito*. Want hoewel hunne commissie drie jaren duurt, kan zij telkens op nieuw voor een gelijk tijdvak worden verlengd, *dum bene se gesserint*. Men heeft hem zelfs in eene meer afhankeijke stelling geplaatst, dan onze kantonregters, aan wie de wet ten minste eene *rijjarige* aanstelling heeft gegeven. Heeft de heer van Maanen al of niet vergeten, hetgeen een groot regtsgekeerde en een achtbare magistraat geleerd heeft: *celui qui dispose des juges est facilement soupçonné, de disposer des jugemens.*

Wij zullen niet onderzoeken, welke de wederkeering nood zoude zijn van de mindere achting voor den conflicten-raad, op den eerbied voor den Hoogen Raad der Nederlanden.

Neen, wij zullen dit teeder vraagpunt niet onderzoeken, want wij houden ons overtuigd, dat de Staten-Generaal het ontwerp van den heer van Maanen, zoo noodlottig voor de justitie, nooit zullen aannemen, en

ontwerp waardoor de grenzen der regtsmagt niet meer door den Hoogen Raad zouden worden beoordeeld, maar door een collegie, gekozen door de Regering, afhankelijk van de Regering, zamengesteld uit verschillendsoortige bestanddeelen, en uitbrengende een advies, hetwelk de Regering, naar haar belang of wil het medebrengt, goedkeurt of ter zijde stelt.

Moge de heer van Maanen, onkundig van hetgeen rondom hem gebeurt, in de kamers van 1842 nog de kamers van 1822 zien, wij herinneren ons, wat in het afgelopen jaar met de organisatie der Rekenkamer is voorgevallen, en wij achten het niet mogelijk, dat de waakzaamheid van onze Vertegenwoordigers zich niet tot maatschappelijke beginselen zoude uitstrekken, maar zich eeniglijk bepalen tot de cijfers van 's lands rekening en de verantwoording van ontvangsten en uitgaven. Die de Rekenkamer van den heer Rochussen hebben verworpen, zullen den Conflicten-raad van den heer van Maanen niet aannemen.

Amsterdam 20 Februarij 1842.

S. P. LIPMAN.

(Uit het Weekb van het Regt.)

Het Kollegie van Regenten over de Godshuizen, en den Algemeenen Armen alhier, heeft het genoeg mededeeling te doen, dat door onderscheidene Societeiten en Vereenigingen, Conserten zijn gegeven, alleen ten doel hebbende om gedurende den Winter eenige bijdragen te doen, tot ondersteuning van onze behoeftige Ingezetenen, alsmede dat tot datzelfde doel eenige Dames hinnen tijd wel hebben willen besteden, om door het daarstellen eener Loterij van de door hun Edelgeboren gedane en bijgebrachte werken eenige gelden bijeen te zamelen, met dat gunstig gevolg dat door laatstgemelde Dames uit den opbrengst der gedane Loterij, behalve eene Somme van 860 Guldens bevoorren aan behoeftige uitgedeeld, aan dit Kollegie is ter hand gesteld eene Somme van f 876,86 voor welke Somme ongeveer 6000 Brooden van 1½ Ned. pond zijn gebakken, dewelke aan den Armen behorftigen in drie achtereenvolgende weken door Heeren Armverzorgers is uitgedeeld, terwijl reeds vroeger uit den opbrengst van een Concert gegeven door de Societeit de Unie 1200 Brooden en nu nog uit een Concert gegeven door de Vereeniging van Musicale Liefhebbers, tot zinspreuk hebbende, Oefening der Toonkunst, 500 Brooden ieder van 1½ Ned. pond even als de vorige door Heeren Armverzorgers zijn uitgedeeld.

Het Kollegie van Regenten voornoemd
W. H. VAN THIJE HANNES,
Ter ordonnantie van hetzelfde,
J. J. VAN DER PAS.

ADVERTENTIEN.

Lees Hier.

Men vraagt een OPPASSER, die met Rijtuigen gereden heeft, en de behandeling met Paarden kent, van goede Attesten voorzien, wares onder Letter P. aan den Drukker en Uitgever dezes. brieven franco.

Allen die iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan ARNOLDUS VAN EETEN en MARIA DUQUESNOIJ, in leven Echtelieden, te Wautwijk overleden, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen aan den Notaris SCHADD aldaar, voor den 15 April aanstaande.

De Notaris P. GELPKE, residerende te Dinther, zal voor het Roomsche Katholiek Kerk-Bestuur van Heeswijk, op Dingsdag den 1 Maart 1842 des voormiddags om 9 ure, ten huize van de Weduwe WILLEM VAN DOORN te Heeswijk publiek verkoopen:

100 Koopen extra lange en rechte EIKEN-BOOMEN staande in de Kerkenweide en Kerkenbosch aan de Zuidwillemsvaart onder Schijndel, zullende met No. 1 in de weide begonnen worden.

NIJEUWE JAARMARKT te M I L.

Krachtens bekome Authorisatie, is door het plaatselijk Bestuur van Mil en St. Hubert, Provincie Noord-Brabant, binnen de Gemeente Mil eene NIEUWE JAARMARKT opgericht welke voor de eerste maal zal gehouden worden op Donderdag roór den laatsten Zondag roór Paasschen, (of Donderdag roór Palmzondag) dezes jaars 1842, en vervolgens op dat tijdstip van ieder jaar, onder toekenning der gunst, dat van de ter Markt aangebragt wordende goederen, voor dit jaar geen plaats-of-marktgeld zal behoeven worden betaald.

Het Plaatselijk Bestuur voornoemd.
W. VERSTRAATEN VI.
Ter ordonnantie van hetzelfde
De Secretaris
J. VERSTRAATEN.

Bij den Drukker en Uitgever dezes zijn de volgende werken verkrijgbaar:

De Maand van Jesus of de maand van Januarij gewijd aan Jesus Christus en geheiligd door meditatie voor iedere dag der maand, met geneeden en voorbeden. f 0.

Le Mois de Jésus ou le mois de Janvier consacré à Jésus Christ, et sanctifié par des méditations pour chaque jour du mois; avec des prières et des exemples. f 0.

De Maand Maart, toegewijd aan den glorierij Aartsvader den Heiligen Joseph, om zijne vermoogen hulp te verkrijgen gedurende het leven, en in het van onzen dood. f 0.

Le Mois de Mars consacré au très-glorieux patriarche saint Joseph, pour obtenir son puissant secours pendant la vie et à l'heure de la mort. f 0.

Nouveau Mois de Marié ou suite de lectures sur mystères de la Très sainte Vierge, et sur les principales vérités du salut, pour chaque jour du mois de l'ouvrage posthume de M. l'abbé Louis Debussi. f 0.

Nieuwe Maand van Maria, of vervolg van lezing over de Mysterien van de Allerheiligste Maagd, over de voornaamste waarheden der Zaligheid, welke elken dag der Maand Mei, f 0.

De Maand Junij toegewijd aan het dierbaar bloed van Jesus Christus, door Zijne Hoogwaardigheid Mijnheer Strambi: Bisschop van Macerata. f 0.

Le Mois de Juin consacré au précieux sang de Jésus Christ par Monseigneur Strambi, évêque de Macerata. f 0.

Le Mois de Juillet consacré à saint Ignace de Loyola ou l'imitation de Jésus-Christ exprimée en méditation affectueuses, d'après la méthode de S. Ignace dont la fête se célèbre le 31 Juillet. f 0.

De Maand Augustus toegewijd aan het Allerheiligst hart van Maria, om zich te bereiden waardiglijk hefeest van dit Allerheiligst hart te vieren, zoo als zulke plaats heeft in de collegiale kerk van den H. Eustachius te Rome, waar de instelling is van het broederschap Primaria van het H. Hart van Maria, voorgegaan van een beknoot geschied- en oelenkundig verhaal der godsvrucht tot het H. Hart van Maria, en gevolgd van eene negendaagsche oefening, of novene voor het feest van O. L. V. Hemelvaart, door den H. Alphonsus de Liguorie, van het testament van de H. Maagd, van de navolging harer deugden, en van het broederschap van den levenden Rozekrans. f 0.

Le Mois d'Aout consacré au Très-saint et immaculé cœur de Marie, pour se préparer à célébrer dignement la fête de ce Très-saint cœur traduit de l'italien, précédé de notices historiques et pratiques sur la dévotion à ce très saint Cœur, et sur la nouvelle archiconfrérie établie à Paris; et suivi d'une Neuvaine pour la Fête de l'Assomption, par saint Alphonse de Liguori, du testament de la sainte Vierge, de l'imitation de ses Vertus, et de prières diverses. f 0.

Le Mois des Anges, ou le Mois de Septembre consacré à la dévotion aux neuf cœurs et à la Reine des Anges, et en particulier à l'ange Gardien, ouvrage dont le fond est emprunté au Mois Angélique par le R. P. Debrosse, ancien supérieur du petit Séminaire de la compagnie de Jésus à Bordeaux. f 0.

Le Mois de Novembre, consacré au souvenir des âmes du purgatoire, par des considérations sur les peines qu'elles y souffrent, les motifs et les moyens de les soulager, et sur l'utilité de la pensée du purgatoire f 0.

Le Mois de Décembre ou le temps de l'aveit, sanctifié par des considérations sur le Mystère de l'incarnation, Recueillis par l'auteur des Mois de Septembre et de Novembre. f 0.

TE HUUR.

Een BUITENPLAATS gelegen in de Gemeente Vught, circa groot 2 Bunders, HEERENHUIZING, KOETS-HUIS en STALLING, te bevragen bij HURKEVS, Mr. Metselaar te Vught.

De ondergeteekende heeft de eer hare geëerde begunstigers te berigten dat zij na 9 jaren bij Jufvrouw BAUDUIN als kleermaakster is werkzaam geweest, zich thans hier ter stede gevestigd heeft, en belast zich met het maken en garneren van DAMESKLEEREN CORSETTEN, MANTELS en al hetgene verder tot het toilet behoort, verzekert eene civiele en prompte bediening.

DE GEZUSTERS REES.

In de Hinthamerstaat naast OFFERS,
Letter B. N°. 293.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

De belgische fondsen van den 26 Februarij, 1842.
De 2½ pCt 52½ de 5 pCt 102½ de 4 pCt 93½ de 3 pCt 72½ de 4 pCt 95 Ard. 21½ Rome 1632 103½.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN

BEURS VAN AMSTERDAM.

Heden, Zaterdag 26 Februarij 4½ Ure.
W. S. 2½ pCt. 52½. Dito 5 pCt. 101½. Handelss. 157, 1. O. L. 5 pCt. 98½, 1½. Ard. 85 p. st. 21½, 2½. Dito Coupon 22½, 2. Oude Russen 4 pCt 88½. Mexik 33½.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY, te 's Bosch.